

DAVID NICHOLLS

NOSALTRES

Empúries

narrativa

David Nicholls

Nosaltres

Traducció d'Albert Torrecasana

Editorial Empúries
Barcelona

Títol original: *Us*

© David Nicholls, 2014

Primera edició: febrer del 2015

© de la traducció: Albert Torrecasana Flotats, 2015

La citació de la pàgina 221 està extreta de *The Bookshop*, de Penelope Fitzgerald,
© 1978, traduïda de l'anglès amb el permís de HarperCollins Publishers Ltd.

La citació de la pàgina 333 està extreta de *The Soul of Kindness*, d'Elizabeth Taylor, © 1964 the Estate of Elizabeth Taylor, traduïda de l'anglès amb el permís de Virago, un segell de Little, Brown Book Group.

La citació de la pàgina 375 està extreta de *Far from the Tree*, d'Andrew Solomon, Copyright © Andrew Solomon 2012, traduïda de l'anglès amb el permís de The Wylie Agency (UK).

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Impressió: Egedsa
DIPÒSIT LEGAL: B. 699-2015
ISBN: 978-84-9787-989-7

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

I. els lladres

L'estiu passat, quan faltava poc perquè el meu fill marxés de casa per començar la universitat, la meva dona em va despertar en plena nit.

D'entrada vaig pensar que em sacsejava perquè havia sentit uns lladres. D'ençà que ens havíem traslladat al camp, la meva dona havia desenvolupat la tendència a desvetllar-se d'un sobresalt arran de qualsevol cruixit, gemec i remoreig. Jo mirava de tranquil·litzar-la. Són els radiadors, li deia; són les bigues, que es contrauen o es dilaten; són guineus. Sí, guineus que s'emporten el portàtil, deia ella, guineus que s'emporten les claus del cotxe, i llavors paràvem l'orella durant una estona. Sempre teníem el «botó d'alarma» al costat del llit, però em costava imaginar-me pitjant-lo, no fos cas que el temperi molestés algú: el lladre, per exemple.

No sóc un home que destaquï per la seva valentia, i tampoc no tinc un físic que imposi, però aquella nit em vaig fixar en l'hora que era —les quatre tocadés—, vaig deixar anar un sospir, vaig fer un badall i vaig baixar. Vaig passar per sobre del nostre gos inútil, vaig recórrer sigil·losament totes les habitacions, vaig comprovar les portes i finestres, i vaig tornar a enfilar les escales.

—Tot en regla —vaig dir—. Devia ser una mica d'aire a les canonades.

—Què t'empatolles? —va dir la Connie, incorporant-se.

—Està tot bé. Ni rastre de lladres.

—Jo no he dit res de lladres. He dit que em sembla que el nostre matrimoni té les hores comptades. Douglas, em penso que et vull deixar.

Em vaig quedar un moment assegut al caire del llit.

—En fi, com a mínim no hi ha lladres —vaig dir, però cap dels dos no va somriure ni cap dels dos no va tornar a aclucar l'ull aquella nit.

2. douglas timothy petersen

L'Albie, el nostre fill, marxaria de casa a l'octubre i, al cap de molt poc, en marxaria la meva dona. Els dos fets semblaven tan estretament lligats que no em podia estar de pensar que si l'Albie hagués suspès els exàmens i hagués hagut de repetir curs, hauríem pogut tenir un altre bon any de matrimoni.

Però, abans que afegeixi res més sobre aquesta qüestió i sobre els altres esdeveniments que van tenir lloc durant aquell estiu, us hauria de parlar una mica de mi i d'elaborar-vos una mena de «retrat escrit». No hauria de durar gaire. Em dic Douglas Petersen i tinc cinquanta-quatre anys. Us heu fixat en la curiosa última *e* del Petersen? M'han dit que és un llegat d'origen escandinau, algun besavi; tot i així, jo no he estat mai a Escandinàvia ni us en podria explicar cap història interessant. Segons la tradició, els escandinaus són rossos, ben plantats, efusius i extravertits, però jo no sóc res de tot això. Sóc anglès. Els meus pares, al cel siguin, em van pujar a Ipswich; el pare era metge i la mare, mestra de biologia. Em van posar Douglas per l'afecte carregat de nostàlgia que en Douglas Fairbanks, la llegenda de Hollywood, inspirava en la meva mare: vet aquí una altra pista falsa. En el decurs dels anys s'han succeït els intents d'anomenar-me Doug, Dougie o

Doogie. La Karen, la meva germana, que es va autoproclamar posseïdora de la «gran personalitat» dels Petersen, em diu D, Gran D, D-ster o Professor D —el qual, segons ella, seria el meu nom a la presó—, però no n'hi ha cap que hagi quallat i m'he quedat amb el Douglas. El meu segon nom, per cert, és Timothy, però no és un nom que faci gaire servei a ningú. Douglas Timothy Petersen. Bioquímic de formació.

El físic. La meva dona, quan ens vam conèixer i se sentia obligada a parlar constantment de la fesomia i la personalitat de tots dos, i de les coses que ens captivaven més de l'altre i tota la pesca, un dia va qualificar la meva cara de «perfectament normal» i, en adonar-se de la meva decepció, de seguida va afegir que tenia «uns ulls molt agradables», signifiqui el que signifiqui. Però és veritat: tinc una cara perfectament normal, i uns ulls que, per més agradables que puguin arribar a ser, també són del marró més marronós que hi ha, i un nas d'unes dimensions corrents, i un d'aquells somriures que fan llençar fotos. Què més podria afegir? Un dia, durant un sopar, la conversa es va desviar cap a «qui t'interpretaria a la pel·lícula sobre la teva vida»? Hi va haver molta conya i moltes rialles a mesura que se succeïen les comparacions amb diverses estrelles del cinema i personalitats de la televisió. A la Connie, la meva dona, la van equiparar a una obscura actriu europea, i mentre rondinava —«és molt més guapa i glamurosa», etc.— jo li notava que se sentia afalagada. El joc va continuar, però quan em va tocar a mi hi va haver un silenci. Els convidats feien glops de vi i es toquejaven la barbeta. Tots ens vam tornar conscients de la música de fons. Ves per on, no m'assemblava a cap persona famosa o destacada de la història de la humanitat, la qual cosa volia dir, m'imagino, que o bé era únic o exactament el contrari. «Qui vol formatge?», va dir l'amfitrió, i de seguida vam abordar els mèrits respectius de Còrsega i Sardenya, o alguna cosa per l'estil.

En fi... Tinc cinquanta-quatre anys —ja ho he dit?— i un fill, l'Albie, àlies *Egg*, a qui m'he dedicat en cos i ànima, tot i que a vegades em llança mirades carregades d'un menyspreu pur i concentrat, i em sap tant de greu que amb prou feines puc enraonar.

Així, doncs, som una família petita, més aviat escassa, i em fa l'efecte que a vegades tots tres pensem que és una mica massa minsa, i que ens agradaria que hi hagués algú altre per entomar alguns cops. La Connie i jo també vam tenir una filla, la Jane, però es va morir al cap de poc d'haver nascut.

3. la paràbola

Trobo que hi ha una idea generalitzada segons la qual, fins a un cert punt, els homes guanyen amb l'edat. Si això fos veritat, jo ara estaria iniciant el descens d'aquesta paràbola. «Hidrata't!», em deia sovint la Connie quan ens vam conèixer, però jo tenia tanta tirada a hidratar-me com a tatuar-me el coll, i en conseqüència ara tinc el cutis d'en Jabba el Hutt. Ja fa uns quants anys que faig una fila ridícula amb samarreta; tot i així, intento mirar per la salut i mantenir-me en forma. Vigilo amb el menjar per esquivar el destí del meu pare, que va morir d'un atac de cor abans del que semblava normal. Amb poques paraules, el cor li va explotar, tal com va dir el metge amb un punt de delectança que vaig trobar inadequat, i de resultes d'això vaig a córrer de tant en tant, tot i que passo força vergonya i no sé gaire què he de fer amb les mans. Posar-me-les darrere l'esquena, potser. M'ho passava bé jugant a bàdminton amb la Connie, encara que ella tingués tendència a enriolar-se i a fer una mica el burro, perquè trobava el joc «una mica estúpid». És un prejudici força estès. El bàdminton no té la fatxenderia de jove executiu de l'esquaix ni el romanticisme del tennis, però tanmateix continua sent l'es-

port de raqueta més popular del món i els seus millors jugadors són atletes de categoria mundial amb instints assassins.

—Un volant pot agafar els tres-cents cinquanta quilòmetres per hora —li deia jo a la Connie, que estava amb el cos doblegat arran de xarxa—. No... riguis!

—Però si té plomes —deia ella—. Em sento ridícula ventant cops a aquesta cosa emplomallada. És com si volguéssim matar un pinsà. —I vinga riure altra vegada.

Què més? Quan vaig fer cinquanta anys, la Connie em va regalar una bicicleta preciosa amb la qual de tant en tant corro per camins plens de fulles, percebent la simfonia de la natura i imaginant els efectes que una col·lisió amb un vehicle pesant tindria en el meu cos. Pels cinquanta-un, em va regalar l'equip per anar a córrer; pels cinquanta-dos, un tallapèls per al nas i les orelles, un objecte que continuo abominant i em continua fascinant, esmunyint-se'm en les profunditats del crani com un tallagespa minúscul. El subtext de tots aquests regals era el mateix: mou-te, intenta no fer-te gran, no donis res per descomptat.

Malgrat tot, no es pot negar l'evidència: sóc un home de mitjana edat. M'assec per posar-me els mitjons, emeto un soroll quan m'aixeco i he adquirit una consciència inquietant de la meva glàndula prostàtica, com una nou fermada entre les natges. Sempre m'havien fet creure que fer-se gran era un procés lent i gradual, l'esllavissada d'una glacera. Ara m'ado no que passa com una exhalació, com la neu que cau d'una teulada.

Per contra, la meva dona, a cinquanta-dos anys, em sembla tan atractiva com el dia que la vaig conèixer. Si jo expressés aquesta idea en veu alta, ella em diria: «Douglas, només és una frase feta, això. Ningú prefereix les arrugues, ningú prefereix els cabells blancs». I jo replicaria: «Però no és cap sorpresa. Des que ens vam conèixer que espero veure't envellir. Per què m'hauria de molestar? El que jo estimo és aques-

ta cara, no la cara als vint-i-vuit, als trenta-quatre o als quaranta-tres, sinó la cara pròpiament dita».

Potser li hauria agradat sentir-ho, però mai no vaig trobar el moment de dir-l'hi. Sempre havia donat per fet que hi hauria temps, i ara, assegut al caire del llit a les quatre de la matinada, sense parar l'orella per sentir si hi havia lladres, tot apuntava que potser ja era massa tard.

—Quant fa que...?

—Una mica.

—I quan penses...?

—No ho sé. No serà imminent, com a mínim fins que l'Albie hagi marxat. Passat l'estiu. A la tardor, l'any que ve?

I per fi:

—Puc preguntar per què?

4. ac i dc

Perquè la pregunta i la resposta definitiva adquireixin sentit, potser cal una mica de context. L'instint em diu que podria dividir perfectament la meua vida en dues parts ben diferenciades: abans de la Connie i després de la Connie, i abans que abordi fil per randa el que va passar aquell estiu, potser seria útil que expliqués com ens vam conèixer. Al capdavant, això és una història d'amor. No hi ha dubte que l'amor hi intervén.

5. solitari

Solitari és una paraula inquietant que no es pot prendre a la lleugera. Ens incomoda, alhora que convoca tota mena d'adjectius més durs, com ara *trist* o *estrany*. Sempre he caigut bé, em sembla, sempre m'he sentit ben considerat i respectat,

però tenir pocs enemics no és el mateix que tenir molts amics, i no puc negar que, encara que en aquella època no em sentís sol, sí que ho estava més del que m'havia imaginat.

Per a gairebé tothom, la dècada que va dels vint als trenta representa una mena de punt àlgid de la interrelació, el moment en què s'embarquen en les aventures del món real, comencen una carrera professional, tenen una activa i emocionant vida social, s'enamoren i s'esborgeixen amb el sexe i les drogues. Jo era conscient que tot allò passava al meu voltant. Estava al corrent de les discoteques i de les inauguracions d'exposicions, dels concerts i de les manifestacions; em fixava en les ressaques, en la mateixa indumentària durant dies consecutius a la feina, en els petons al metro i en les llàgrimes a la cafeteria, però ho observava tot a través d'un vidre blindat. Penso sobretot en el final dels anys vuitanta, els quals, malgrat les penúries i l'agitació, va semblar una època força emocionant. S'ensorraven els murs, tant en un sentit literal com figurat, i canviaven les cares de la política. No sé si definir-ho com una revolució o si retratar-ho com una mena de nova albada —hi havia conflictes armats a Europa i a l'Orient Mitjà, aldarulls i convulsió econòmica—, però com a mínim hi havia una sensació d'impredictibilitat, un sentiment de canvi. Recordo haver llegit molts articles sobre el «segon estiu de l'amor» en els suplementes de color. El primer em va agafar massa jove i durant el segon estava fent el doctorat —sobre les interaccions entre proteïnes i l'ARN i el plegament proteic durant la translació—. «L'únic àcid d'aquesta casa», m'agradava dir al laboratori, «és el desoxiribonucleic», una broma que no va acabar de recollir mai els elogis que es mereixia.

Amb tot, a mesura que la dècada s'acostava al final, era evident que estaven passant coses, si més no en altres llocs i a altres persones, i em preguntava en silenci si a la meua vida també l'esperava un canvi i com es materialitzaria.

6. *drosophila melanogaster*

El Mur de Berlín encara no havia caigut quan vaig anar a viure a Balham. M'acostava als trenta i era un doctor en bioquímica que vivia en un pis petit, a mig moblar i amb una senyora hipoteca a prop de High Road, consumit per la feina i per fons propis negatius. Dedicava tots els dies laborables i una bona part del cap de setmana a l'estudi de la mosca del vinagre, la *Drosophila melanogaster*, per a la meva primera investigació postdoctoral, fent servir específicament mutàgens segons la genètica clàssica. Era un període engrescador pel que feia als estudis de la *Drosophila*: es perfeccionaven les eines per interpretar i manipular els genomes dels organismes i, si més no des d'una perspectiva professional, per a mi va representar una mena d'època daurada.

Avui dia, si no és en una fruitera, amb prou feines coincideixo amb cap mosca del vinagre. Ara treballo en el sector comercial i privat —a la «indústria del mal», com en diu el meu fill— com a cap de recerca i desenvolupament, un títol força pompós que, tanmateix, significa que ja no experimento la llibertat ni l'emoció de la ciència elemental. Ara el meu càrrec és organitzatiu, estratègic, o adjectius semblants. Financem la recerca universitària per aprofitar al màxim els coneixements, la innovació i l'entusiasme acadèmics, si bé ara tot ha de ser «translacional», ha de tenir alguna aplicació pràctica. La feina m'agrada, sóc competent i encara visito laboratoris, però ara m'encarrego de coordinar i de dirigir joves que fan la feina que jo feia. No sóc cap monstre corporatiu; sóc competent en la meva feina i m'ha proporcionat prestigi i seguretat. Però ja no m'apassiona com abans.

Perquè treballar durant tantes hores amb un grup reduït de persones compromeses i abnegades era apassionant. En aquell moment per a mi la ciència era fascinant, estimulante i fonamental. Al cap de vint anys, aquells experiments amb les

mosques del vinagre es traduïrien en innovacions mèdiques que ni tan sols ens podíem imaginar, tot i que el que ens motivava en aquella època era la curiositat, gairebé una sensació d'estar jugant. Xalàvem de valent i no exagero si dic que m'encantava el que feia.

Això no vol dir que no hi hagués també un munt de feines feixugues i mundanes; els ordinadors eren capritxosos i rudimentaris, poca cosa més que una calculadora poc manejable i força menys potents que el telèfon que ara duc a la butxaca, i la introducció de dades era una tasca laboriosa i esgotadora. I per més ben parada que surti la mosca del vinagre com a organisme experimental —fecunditat, cicle reproductiu curt, morfologia singular—, pel que fa a la personalitat és més aviat deficitària. A l'insectari del laboratori la teníem com a mascota, dins el seu pot especial —amb una estora minúscula i mobles de casa de nines— que substituïem al final de cada cicle vital. Identificar el sexe d'una mosca del vinagre és una tasca complicada, però nosaltres li vam posar Bruce. Accepteu-ho com un exemple arquetípic d'humor bioquímic.

Aquests petites distraccions eren necessàries perquè anestesiar una població sencera de *Drosophila* i, a continuació, examinar-les d'una en una amb un pinzell molt fi i un microscopi, buscant-hi variacions mínimes en la pigmentació dels ulls o en la forma de les ales, és francament atordidor. Si fa no fa, és com si t'embranquessis en un trencaclosques enorme. D'entrada penses: «serà divertit», i encens la ràdio i et prepares una mica de te, però de seguida t'adones que hi ha massa peces i que gairebé totes són cel.

De resultes de tot això, aquell divendres al vespre estava massa cansat per anar a la festa de la meva germana. I no només estava cansat, sinó també recelós, i per un bon grapat de motius.

7. l'alcavota

Recelava del menjar de la meva germana, que consistia invariablement en pasta tubular i formatge barat amb la superfície socarrimada, i o bé amb tonyina de llauna o amb una carn picada greixosa que pul·lulava per sota la crosta fosa. Recelava perquè les festes, i sobretot els sopars, sempre m'havien semblat una especialitat despietada de combat de gladiadors, amb garlandes de llorer per als més originals, prestigiosos i atractius, i amb els cadàvers dels derrotats que sangnen sobre els taulons pintats. A mi, la pressió per oferir el millor d'un mateix en aquestes circumstàncies em deixava paralytitzat, i encara m'hi deixa, però la meva germana s'entestava a obligar-me a baixar a l'arena una vegada i una altra.

—No pots passar-te el que et queda de vida tancat a casa, D.

—Però si gairebé no hi sóc mai, a casa...

—Assegut en aquell cau tan trist, sol com un mussol.

—No és cap... Sóc molt feliç quan estic sol, Karen.

—No ets feliç! De cap manera! Com vols ser feliç, D? No ho ets! No ho ets!

Val a dir que, abans d'aquella nit de febrer, no hi havia precisament un excés d'alegria, ni gaires motius per tirar coets ni per aixecar els punys ben enlaire. Els meus companys em queien bé, i jo els queia bé a ells, però per norma general els dissabtes a la tarda deia adéu a l'Steve de seguretat i no tornava a parlar fins que, els dilluns al matí, els meus llavis es desenganxaven amb un espetec ben audible quan li deia bon dia.

—Ha anat bé, el cap de setmana, Douglas? —em preguntava.

—Ui, ha sigut tranquil, Steve, molt tranquil.

Malgrat tot, el plaer i la satisfacció també formaven part de la meva feina; hi havia el concurs mensual al pub, la cerquesa amb els col·legues els divendres a la nit... I si de tant en

tant em feia l'efecte que trobava a faltar alguna cosa, doncs... No li passava a tothom, això?

A la meva germana, no. La Karen rondava els vint-i-cinc, era pròdiga en amistats i s'ajuntava amb el que els meus pares denominaven «una colla d'artistes»: aspirants a actors, dramaturgs i poetes, músics, ballarins, joves glamurosos que es dediquen a professions poc pràctiques, que anaven a dormir tard i que després quedaven i compartien llargues i emotives tasses de te a totes hores de la jornada laboral. Per a la meva germana, la vida era una llarga abraçada grupal, i semblava com si d'una manera secreta disfrutés exhibint-me davant dels seus amics més joves. Li agradava comentar que jo havia passat de llarg la joventut i que havia saltat directament cap a la mitjana edat, que ja tenia quaranta-tres anys quan era a la panxa de la mare, i m'imagino que en el fons és veritat que mai no vaig tenir la joventut gaire per mà. Però, per què insistia tant que hi anés, doncs?

—Perquè hi haurà noies...

—Noies? Noies... Ah, sí, n'he sentit a parlar.

—Una noia en particular...

—Ja en conec, de noies, Karen. N'he conegut i hi he parlat.

—Com aquesta, no. Fes-me cas.

Vaig sospirar. Pel motiu que fos, «fer-me sortir amb una amiga» s'havia convertit en una mena d'obsessió per a la Karen, que s'hi dedicava amb una barreja captivadora de condescendència i coacció.

—Que vols estar sol tota la vida? És això el que vols? Eh? Sí o no?

—No tinc cap intenció d'estar sol tota la vida.

—I on penses conèixer algú, eh, D? Dins de l'armari? Sota el sofà? O les cultivaràs al laboratori?

—No em ve de gust continuar tenint aquesta conversa.

—Només ho dic perquè t'estimo! —L'amor era la coartada de la Karen per a tota mena de conductes imperti-

nents.— Et reservaré un lloc a taula perquè, si no véns, la festa sigui un fracàs! —I, dit això, va penjar.

8. pasta gratinada amb tonyina

Vet aquí, doncs, com aquell vespre, en un pis esquifit de Tooting, em van agafar per les espatlles i em van empènyer cap a la cuina minúscula on setze persones seien enxubades al voltant d'una taula de nyigui-nyogui amb cavallets creada per aplicar la cola al paper d'empaperar, mentre una de les famoses receptes de pasta de la meva germana fumejava al centre com un meteorit, desprenent una olor de menjar de gat torrat.

—Ei, gent! Us presento el meu encantador germà, en Douglas. Tracteu-lo bé, que és tímid!

No hi havia res que agradés tant a la meva germana com assenyalar algú tímid i bramar TÍMID! Ei, hola, com va, Douglas, van dir els meus rivals, i em vaig arraulir en una cadira plegable diminuta, entre un home pelut i ben plantat amb unes malles negres i una armilla de ratlles, i una dona increïblement atractiva.

—Em dic Connie —va dir.

—Encantat de coneixe't, Connie —vaig respondre, directe com una fletxa, i així és com vaig conèixer la meva dona.

Vam seure en silenci durant una estona. Vaig valorar la possibilitat de demanar-li que em passés la pasta, però com que llavors me l'hauria hagut de menjar...

—I a què et dediques, Connie?

—Bona pregunta —va dir, encara que no ho fos—. Sóc artista, suposo. Si més no, és el que he estudiat, però és una paraula que sempre sembla una mica pretensiosa...

—No, dona —vaig dir, i vaig pensar: «Ai, Déu meu, una artista». Si hagués dit: «sóc biòloga cel·lular», no m'hauria

aturat ningú, però rarament hi coincidia, jo, i encara menys a ca la meva germana. Una artista. Jo no odiava l'art, ni de bon tros, però no m'agradava no saber-ne res.

—Però... aquarel·les o olis?

Va riure.

—És una mica més complicat.

—Ei, a mi també se'm pot considerar un artista! —va dir l'individu ben plantat que tenia a l'esquerra, obrint-se camí amb les espatlles—. Un artista del trapezi!

Després d'allò no vaig parlar gaire. En Jake, el llanut de l'armilla i les malles, era un artista de circ que s'estimava la seva feina i a ell mateix; com hi podia competir, jo, amb algú que es guanyava les garrofes desafiant les lleis de la gravetat? Em vaig limitar a seure en silenci i a observar-la de cua d'ull, mentre feia les observacions següents:

9. set coses sobre ella

1. Tenia uns cabells molt sans. Ben tallats, nets, lluents, d'un negre quasi artificial, amb les puntes pentinades endavant per sobre les orelles («puntes», oi?), traçades per emmarcar-li aquella cara tan meravellosa. La descripció de pentinats no és el meu fort, em falta vocabulari, però tenia un aire d'estrella de cinema dels anys cinquanta, el que la meva mare descriuria com un «toc», tot i que també era contemporani i estava de moda. «Estava de moda»... Que em sentiú? El cas és que li vaig notar l'olor del xampú i del perfum quan m'asseia, però no pas perquè li ensumés el clatell com un teixó —no era tan insensat—, sinó perquè la taula era molt petita.
2. La Connie sabia escoltar. Per a la meva germana i els seus amics, la paraula *conversa* significava esperar el

seu torn per parlar, però la Connie escoltava amb atenció el nostre amic trapezista, amb la mà a la galta i el dit petit a la comissura dels llavis. Continguda, serena, tenia la virtut de la intel·ligència callada. La seva expressió denotava concentració, però no estava del tot desproveïda de crítica ni d'avorriments, fins al punt que era impossible deduir si alguna cosa li semblava sensacional o ridícula, actitud que ha conservat en el decurs de tot el nostre matrimoni.

3. Tot i que la vaig trobar encantadora, no era la dona més atractiva de la taula. Sé que, segons la tradició, quan descrivim les primeres trobades amb les persones que estimem, optem per insinuar que irradiaven una mena d'aura especial; «el seu rostre il·luminava la cambra», diem, o «no li podia treure els ulls de sobre». La veritat és que jo sí que li vaig poder treure els ulls de sobre, i gosaria afegir que, si més no segons els criteris més convencionals, ella devia ser la tercera dona més guapa de la cuina. A la meva germana, amb la seva «gran personalitat» repetidament elogiada, li agradava envoltar-se de persones «genials», però aquella genialitat i l'amabilitat rarament coincideixen, i el fet que sovint aquelles persones fossin detestables, cruels, arrogants o imbècils era, per a la meva germana, un preu mòdic que s'havia de pagar a canvi del glamur estudiat. En resum, per moltes persones atractives que hi hagués allà aquella nit, m'alegrava molt haver acabat assegut al costat de la Connie, encara que a primer cop d'ull no semblés algú efervescent, incandescent, luminescent, etc.
4. Tenia una veu molt atractiva: greu, seca, una mica rogallosa, amb un accent londinenc força marcat. L'ha anat perdent amb els anys, però en aquella època era evident que es mig empassava algunes consonants. En-

cara que per norma general això fos un indicador de l'entorn social de cadascú, era una circumstància que en el cercle de la meva germana no es donava. Un dels seus amics *cockney* parlava com un venedor ambulat encara que el seu pare fos el bisbe de Bath i Wells. La Connie, en canvi, formulava preguntes sinceres i intel·ligents que, tanmateix, tenien un contrapès d'ironia i de jocositat. «Els pallassos són tan divertits a la vida real com durant la funció?» o coses per l'estil. La seva veu posseïa la cadència instintiva pròpia dels còmics, i tenia el do de ser divertida sense somriure, cosa que sempre he envejat. En les escasses ocasions que explico un acudit en públic, faig tantes ganyotes que semblo un ximpanzé espantat, a diferència de la Connie, que sempre feia —i fa— cara de pòquer. «I quan travesses l'aire cap al teu company», va preguntar amb cara inexpressiva, «no has tingut mai la temptació, ni que sigui ben bé a l'últim segon, de fer-li això?», i es va acostar el dit gros al nas i va fer pam i pipa, i ho vaig trobar genial.

5. Bevia molt, i es tornava a emplenar el got abans que fos buit, com si patís per la possibilitat que s'acabés el vi. L'alcohol no li causava cap efecte visible, tret potser d'una mica més d'intensitat a l'hora de parlar, com si la conversa li demanés més concentració. La manera de beure de la Connie semblava força distesa, amb un aire fanfarró que et desafiava a aguantar més que ella. Semblava divertida.
6. Tenia molt d'estil. No duia roba cara ni ostentosa, però era com si tot li escaigués. La moda de l'època apostava clarament per la roba ampla, fins al punt que feia la impressió que els convidats que hi havia al voltant de la taula fossin infants de bolquers amb les samarretes dels seus pares. La Connie, en canvi, lluia

amb estil i elegància roba còmoda i vella (que des de llavors he après a anomenar *vintage*) que se li adaptava al cos i li feia ressaltar —em sap greu, demano perdó, però no hi ha una altra manera de dir-ho— les corbes. Era elegant, original, tant davant de la multitud com quan semblava el personatge d'una pel·lícula en blanc i negre. Per contra, mirant enrere, la impressió que jo transmetia era nul·la. La gamma cromàtica del meu armari de l'època oscil·lava entre el gris i el gris marronós, tots els colors del món dels líquens, i és fàcil deduir que els pantalons de cotó hi tenien un paper important. La qüestió és que el camuflatge va funcionar, perquè...

7. La dona que tenia a mà dreta no va mostrar cap mena d'interès en mi.

10. el jove intrèpid del trapezi volador

Ben mirat, per què n'hauria hagut de mostrar? En Jake el trapezista era un home que mirava la mort a la cara, mentre que jo em dedicava gairebé cada nit a mirar la tele. Per acabar-ho d'adobar, el seu circ no era un de tants, sinó que era un circ punk, un circ de la nova fornada, en què es feien malabarismes amb serres elèctriques i incendiaven bidons de petroli que després tocaven incessantment com si fossin tambors. El circ s'havia tornat sexi; havien substituït els elefants ballarins per contorsionistes despullades, violència extrema i, segons en Jake, «una mena d'estètica anàrquica i postapocalíptica de l'estil *Mad Max*».

—Vols dir que els pallassos ja no condueixen aquells cotxes que van perdent les rodes? —va preguntar la Connie, amb un rostre petri.

—No! A prendre pel cul, això, home! Ara els cotxes ex-

ploten! La setmana que ve actuem a Clapham Common. Us aconseguiré un parell d'entrades perquè pugueu venir.

—Ui, no som pas parella —va dir ella, una mica massa de pressa—. Ens acabem de conèixer.

—Ah! —va fer en Jake, assentint amb el cap, com si pensés: «sí, és clar». Hi va haver un silenci momentani i, per omplir-lo, vaig preguntar:

—D'això..., com a trapezista, diries que és més difícil que t'ofereixin una assegurança de cotxe digna?

El percentatge varia, però a vegades dic coses que no tenen sentit ni tan sols per a mi. Potser aquella la vaig dir per fer un acudit. Potser aspirava a imitar el to lacònic de la Connie arquejant una cella i dibuixant un somriure amarg. Fos quina fos la intenció, el cas és que no va reeixir, perquè la Connie no va riure, sinó que es va dedicar a servir més vi.

—No, perquè no els ho dic —va respondre en Jake, amb un aire d'arrogància rebel, que podia ser tan anàrquica com volgués, però ja es podia calçar, aquell milhomes, si al cap d'un temps ensopegava amb alguna reclamació. Un cop desviada la conversa cap a les primes d'assegurança, vaig vessar la pasta gratinada amb tonyina i vaig escaldar el dors de la mà de la Connie amb tires gruixudes de cheddar fos, calentes com lava, i mentre ella se les desenganxava, en Jake va reprendre el seu monòleg, estirant-se davant meu per agafar més mam. Les vegades que m'havia imaginat un trapezista, me l'havia afigurat àgil i ample d'espatlles com en Burt Lancaster, esmunyedís i amb brillantina i leotards. En Jake, en canvi, era un salvatge, cobert amb pèl corporal exuberant del color d'una pilota de bàsquet, però tanmateix indiscutiblement ben plantat, amb els trets definits, un tatuatge celta que li encerclava el bíceps, i un garbuix de díscols cabells vermells recollits en un monyo amb una goma llardosa. Quan parlava —i parlava pels descosits—, els seus ulls disparaven flamardes que em travessaven i es dirigien cap a la Connie, i em vaig

veure obligat a acceptar que estava assistint a un intent descarat de seducció. Desconcertat, vaig allargar el braç per agafar la rudimentària amanida. Estava submergida en una bassa de vinagre de malta i oli per cuinar, i era l'exemple del singular do de la meva germana que consistia a aconseguir que l'enciam tingués gust de bossa de patates.

—Aquell moment en què estàs en ple vol —va dir en Jake, estirant els braços cap al sostre—, quan caus però gairebé voles, és únic. Intentes aferrar-t'hi, però és... efímer. És com quan intentes allargar l'orgasme. Saps què vull dir?

—Que si ho sé? —va dir la inexpressiva Connie—. És el que estic fent ara.

Allò em va fer petar de riure, la qual cosa va derivar en un arrufament de celles d'en Jake, i de seguida vaig oferir l'acre bol de l'amanida.

—Algú vol enciam iceberg? Enciam iceberg?

II. productes químics

La pasta gratinada amb tonyina havia baixat a la força, com una quantitat excessiva d'argila calenta, i el monòleg d'en Jake havia continuat fins ben entrades les postres: un irònic *trifle* de xerès coronat amb prou nata de llauna, Smarties i Jelly Tots per originar una diabetis de tipus 2. La Connie i en Jake estaven inclinats davant meu, mentre les feromones emboiraven l'aire que els separava i el camp de forces eròtic empenyia la meva cadira cada vegada més lluny de la taula amb els cavallets, fins que gairebé vaig anar a parar al passadís amb les bicicletes i la pila de *Pàgines grogues*. En algun moment la Connie s'hi devia fixar, perquè es va girar cap a mi i em va preguntar:

—I tu, Daniel, a què et dediques?

Daniel em va semblar un apel·latiu prou proper.